

¿Escarment a un teòric?

Des de quan milites políticament?
¿On has militat?

—Des del 1960 aproximadament. Vaig començar al FNC (Front Nacional de Catalunya). A partir del 1968, al PSAN. El 1974 al PSAN-Provisional i, el 1979, a IPC (Independentistes dels Països Catalans). I finalment la meua militància al MDT d'ençà del 1985. També he treballat en comissions culturals i de barri i a l'Associació de Veïns a Sant Andreu (Barcelona) entre 1960 i el 1978. Entre 1972 i 1974 col·laboro a impulsar les JRC (Joventuts Revolucionàries Catalanes), entre el 1975 i el 1977 treballa als COLL (Col·lectius Obrers en Lluita), d'ençà del 1982 als GDL (Grups de Defensa de la Llengua), etc.

—En tots aquests anys has passat per diferents organitzacions. ¿Quins aspectes destacaries de cadascuna, i quines són les constants de la teua militància?

—Els inicis vcnen marcats per una voluntat de lluitar alhora contra l'opressió nacional i l'opressió social, a partir sobretot de la militància al barri. El PSAN pretén assumir aquesta consciència global; però, mancat d'una estratègia clau, cau en el reformisme de la transició. El PSAN-P i IPC representen la recerca d'aquestes referències estratègiques abans inexistentes. I després d'uns anys de forta propaganda i lluita ideològica, acompanyada de cops repressius molt forts, es decideix finalment crear el MDT com a moviment polític unitari de lluita. La constant haurà estat sempre la recerca de les formes organitzatives i les formes d'acció més adequades per lluitar contra l'opressió a què estan sotmeses les classes populars catalanes.

—Has estat detingut diverses vegades i exiliat també. ¿Com ho has viscut?

—He estat detingut el 1965, mentre distribuïa propaganda sindical a Terrassa (acusat de «propaganda il·legal» amb un mes de presó). El 1974, detingut per «associació il·lícita» (8 mesos). Després, exiliat (més pròpiament, *refugiat*) a Catalunya-Nord (un any fins a finals del 75). El 1981, novament, ara sota la

Des de la presó d'Alcalá-Meco, Carles Castellanos explica en exclusiva per a EL TEMPS diversos aspectes de la seva trajectòria personal, de la detenció i de la seva actual estada a la presó.

J. M. Pasqual

«La meua detenció va ser un veritable segrest».

tristament famosa Llei Antiterrorista (detingut i torturat durant 10 dies). El 1982 sóc empresonat (1 mes) acusat de «sedició» pel fet d'exhibir una pancarta amb el lema «Independència» en una manifestació. I finalment, aquesta darrera detenció el 3 de maig del 88.

—¿Com té lloc la detenció?

—Al Campus Universitari de la UAB, prop de la Facultat de Lletres. Des d'un cotxe un individu em va apuntar amb una pistola i em va fer aparcar en una esplanada. Em van envoltar quatre o cinc cotxes i a empentes em fiquen dins un cotxe i em fan ajupir al darrere entre dos individus, mentre em tapen el cap amb una jaqueta.

—¿Hi va haver maltractament físics o psíquics?

—Em van torturar físicament amb cops per tot el cos, estrenyent les manilles, sempre amb el cap tapat amb una caputxa... i sobretot amb múltiples ofegaments amb una bossa de plàstic fins a perdre la respiració. Les tortures eren fetes «científicament», sense deixar marques físiques observables i eren més intenses després de la *visita* del metge

forense. La tortura psíquica va ser continuada, amb vexacions sexuals, amb cops i paraules, insults i amenaces a familiars, simulacions d'aplicació de corrent, amenaces directes de mort, amb una pistola al cap, etc. Encara avui em dura el record i l'impacte de totes aquestes tortures. Vull denunciar el governador civil de Barcelona, Fernando Cardenal (del PSOE), que va tenir la barra de dir que jo mentia.

—¿Com valeres la detenció?

—Va ser un veritable segrest, tal com ho he descrit. D'altra banda, el fet de ser *deu dies* després de les suposades declaracions inculpatòries acaba de fer veure uns mòbils foscos en aquesta detenció.

—¿De què t'acusen? ¿Com són justificades les acusacions?

—De pertànyer a Terra Lliure i de diferents acusacions més, derivades d'aquesta suposada pertinença. Inicialment m'acusen de col·laboració a partir d'unes declaracions que van ser de seguida rectificades. És a dir que actualment no hi ha ni

declaracions ni proves sobre aquesta suposada col·laboració. Pel que fa a l'acusació de pertinença a Terra Lliure, és una simple invenció de la Guàrdia Civil que es veu que devia agradar al jutge Carlos Buerén.

—¿Com van ser les teves declaracions?

—Jo vaig negar en tot moment les acusacions. Davant la Guàrdia Civil em vaig negar a declarar «perquè no em trobava en condicions físiques ni psíquiques de fer-ho, ja que havia estat objecte de maltractaments i d'amenaces de mort». I davant del jutge vaig negar totes i cadascuna de les acusacions.

—¿Com valeres l'actuació de Carlos Buerén i de la justícia espanyola?

—El jutge ha aplicat criteris polítics i ideològics al marge de consideracions legals. Tinc informació referent a l'interès del govern del PSOE a mantenir-me a la presó. La Guàrdia Civil i els que coincideixen amb les seves versions (polítics del PSOE, principalment) diuen que, si jo he estat tantes vegades detingut, és que sóc una persona perillosa; i que si, a més, em nego a declarar, vol dir que dec ser una persona important

de Terra Lliure. El raonament és inquisitorial, però per a mi és el que correspon a la ideologia de l'aparell de l'estat espanyol, que, tal com he dit repetidament, és putrefacte i només en podem escapar amb la independència.

Pel que fa a l'actuació concreta de Carlos Buerén, ha fet la seva feina, que era la de tenir-me tancat tant com ha pogut, malgrat saber que no tenia proves.

—¿Com està actualment el sumari?

—El sumari ja està tancat des de finals d'octubre. Ara estic a disposició d'uns altres jutges i esperant judici (segurament abans del mes de febrer).

—¿Com és la vida a la presó?

—Vaig passar uns dies a Carabanchel i allà estàvem barrejats amb els comuns, però amb una àrea per als polítics («la comuna»), en una galeria. Al Mòdul 4 d'Alcalá-Meco, on he estat més, hi érem una quarantena de presos a més de catalans, bascos (autònoms i d'ETA-pm), gallecs i italians (i de vegades algun del Grapo de pas). Per això en diuen l'«ONU», d'aquest mòdul. Actualment em trobo sancionat al Mòdul-2. Estem 23 hores tancats a la cel·la i només podem comunicar amb un sol familiar un dia a la setmana 10 minuts; a partir d'unes mobilitzacions en suport a les lluites dels nostres pobles i en protesta contra les condicions de les presons, on hem participat bascos, gallecs i tres catalans (en Datzira, en Canet i jo).

—¿Què es pot fer a la presó?

—Les feines es fan difícils, per horaris absurds que no et deixen mai més de tres hores seguides tranquil. A les 12 de la nit apaguen els llums. Cal fer un esforç de voluntat per fer coses. Jo he anat fent articles, he elaborat una bona part del *Petit Diccionari del Jove Independentista*, ara tradueixo *Les Paradis Artificiels* de Baudelaire... Al Mòdul-4 anava a classes de basc; ara en continuo estudiant, i també tamaziyt (berber). Fem cartes, així mantens la comunicació amb l'exterior...

—¿Quina creus que és la significació política de la teva detenció com a persona destacada, emblemàtica diríem, de l'independentisme?

—Amb la meva detenció penso que es vol donar un escarment a l'independentisme, per veure si endurint més la repressió, es pot aturar. Però a la meva manera de veure, s'han equivocat; no han aconseguit escarmentar ningú, ni fer-li abandonar la militància, ni fer-lo abdicar de les seves conviccions. I, en canvi, han deixat al descobert mol-

tes misèries i contradiccions de l'aparell de l'estat, des de la Guàrdia Civil que tortura, fins i tot els jutges que mantenen a la presó sense proves, fins a les condicions de les presons... El que de vegades no es vol entendre, però, és que l'estat espanyol no té altra solució que anar mostrant aquestes misèries i contradiccions. (Almenys mentre hi hagi consciència i voluntat de lluita). L'estat espanyol està *condemnat* a rebentar, no és reformable. És la conseqüència de no haver-hi hagut ruptura i de mantenir la majoria d'estructures repressives del franquisme.

—¿Com valores el suport que has rebut?

—Aquí, no tinc una dimensió exacta de l'amplitud que es pot copsar en

contacte directe amb la gent. Sé que hi ha hagut una bona resposta a la Universitat, al barri i de part d'algunes organitzacions polítiques.

A Bellaterra hi ha hagut una resposta important, més a nivell no oficial que oficial, que cal considerar positiva. També s'han fet coses al barri de Sant Andreu. Penso que amb la intoxicació de la premsa que es va orquestrar (sobretot *El País* i el *Diari de Barcelona*), la resposta ha estat molt bona.

—¿I per part dels partits polítics?

—Les posicions han estat força clares: el PSOE i AP totalment en contra. CiU oficialment se n'ha desentès, però alguns militants d'algun ajuntament se'ls han descontrolat. ERC i IC s'ho

DOMÈNEC UMBERT

«Amb la meva detenció no han aconseguit escarmentar ningú».

han pres amb interès, tot i que algun militant ha fallat en algun ajuntament. El suport més compacte l'he rebut de l'independentisme, especialment del Moviment de Defensa de la Terra i dels Comitès de Solidaritat amb els Patriotes Catalans.

També he rebut nombroses mostres de solidaritat individuals que m'han arribat de tot arreu del país.

—*¿Com veus l'independentisme actual?*

—La consciència independentista s'ha estès molt. Ara cal que sàpiga trobar l'orientació adequada. El MDT, el darrer any, s'ha anat consolidant tant organitzativament com políticament, i penso que serà capaç de plantejar propostes per aglutinar l'independentisme en una línia clara d'enfrontament a l'estat i de defensa de les classes populars catalanes.

—*Però no negaràs que hi ha hagut conflictes i baralles entre independentistes que donen una mala imatge al moviment. ¿Què ha passat al MDT?*

—La premsa del PSOE i de CiU només destaca aspectes anecdòtics i negatius, i no vol recollir mai avanços o continguts polítics. L'independentisme s'està decidint, ara, entorn de com orientar i aglutinar el gran capital polític i humà acumulat. A la II AN del MDT, el PSAN es presentà amb una proposta (per a mi, equivocada) d'impulsar una línia de front patriòtic que plantejava una dissolució dels continguts socials i una aliança amb el catalanisme conservador. I la majoria de la militància rebutjà aquesta proposta com un greu error polític (ja que el catalanisme conservador ja té la seva plataforma política, que és CiU). Al si del MDT s'ha imposat, doncs, la línia de l'arrelament social en la defensa dels interessos de les classes populars catalanes i de maduració política. El que passa, és que el PSAN no acceptà la decisió de la majoria i ha continuat pretenent utilitzar la sigla. Jo penso que el PSAN és molt lliure de tirar endavant les propostes que cregui convenientes, però hauria de tenir l'honestedat d'acceptar les decisions de la majoria i d'adoptar, per tant, unes noves sigles per al seu «front patriòtic» i de buscar-se també nous espais per expressar les seves tesis. Així, les coses quedarien més clares i evitariem enfrontaments inútils.

—*¿Quines han de ser, a la teva manera de veure, les tasques principals de l'independentisme?*

—En síntesi, crec que, d'una banda, cal aprofundir en el lligam amb les llui-

«Els JJOO només serviran perquè faci negoci una minoria».

tes obreres i populars i en l'arrelament social que encara és escàs. En segon lloc, proveir de formació i de consciència política la joventut independentista actual. I, en tercer lloc, bastir un projecte polític representatiu de l'alternativa social que expressa l'independentisme. S'ha començat amb les candidatures d'Unitat Popular als ajuntaments, i cal continuar per aquí.

—*¿I passant a qüestions concretes, què opines de la província única?*

—Que és un problema dels autonomistes: És una mena de maniobra més o menys enginyosa per a sortejar l'embolic que és el *Estado de las Autonomías*. Pot ajudar a afeblir alguns aspectes de l'estat espanyol, i perjudicar el poder del PSOE. Això pot ser positiu; però aquest no és el problema fonamental d'ordre territorial que tenim com a nació, sinó que ho és el bloqueig que representa la Constitució espanyola per a la lliure relació dins el territori dels Països Catalans. Aquesta *argücia* de la província única no *nacionalitza* el tractament del territori ni del poder. Cal obligar a plantejar les coses més a fons i amb més claredat.

—*¿Com veus el futur de la llengua catalana?*

—Està lligat indefectiblement al fu-

tur polític; però cal lluitar fort ja des d'ara. El moviment de lluita per la llengua ha avançat, i ara s'ha hagut de reconèixer a tots els nivells que el problema fonamental és el de l'*ús social* de la llengua; que la situació social del català no és bona; i que els eixos fonamentals són els que fomenten aquest ús social (és a dir, que creen condicions per fer del català una llengua socialment *necessària*). Cal continuar, doncs, insistint amb grans mobilitzacions en els àmbits de l'ensenyament i dels mitjans de comunicació principalment.

—*¿Com creus que pot influir una eventual negociació amb ETA, en l'independentisme català?*

—A Euskadi i a Catalunya es porten dinàmiques diferents i això vol dir que la lluita a Catalunya continuarà, a grans trets, en la mateixa línia que té actualment. Però d'altra banda cal tenir en compte que el moviment basc té des de fa una vintena d'anys una influència indubtable en el moviment d'alliberament nacional català.

Creo que pot encoratjar molt el nostre moviment el fet que els resultats de la negociació siguin favorables al poble basc i contraris a l'estat espanyol.

—*I, finalment, ¿com veus l'horitzó del 92?*

—Hi veiem dos aspectes: el tema dels Jocs Olímpics i el tema d'Europa. Ja hem parlat prou dels Jocs Olímpics, els independentistes, com d'una aixecada de camisa per als catalans, que servirà, tan sols, per a fer negoci una minoria, i per intentar espanyolitzar-nos (amb animalades com el V Centenario, presentant Barcelona com una capital espanyola, etc.).

El tema d'Europa (que va més enllà del 92, evidentment) demana una posició clara per part de l'independentisme. Ens trobem ara que des del regionalisme català es planteja, cada dia amb més insistència, un cert distanciament ideològic respecte a Madrid, cap a la constitució de les quatre províncies actuals com a regió europea. I hi ha un abisme entre l'Europa de les regions de CiU (sotmeses políticament als estats i sota un règim econòmic i repressiu capitalista) i l'Europa de les Nacions sobiranes i completes (tots els Països Catalans, en el nostre cas).

Europa, com ho és ara Espanya, també pot ser una presó de pobles. Ens oposem, doncs, al regionalisme europeu i lluitem per construir una Europa de Nacions independents políticament i amb capacitat de dirigir i organitzar la seva economia, i d'estructurar-se socialment sense imposicions dels criteris capitalistes de la CEE i d'altres instàncies supranacionals. □